

LAUKAAN METSÄOHJELMAN YLEISET TAVOITTEET

Metsäohjelman lähtökohtana on pitää Laukaan kunnan metsät elinvoimaisina, terveinä, monipuolisina ja monimuotoisina. Metsien taloudellinen tuottokyky säilyy pitkällä aikavälillä. Vesistöt huomioidaan metsien käytössä ja hoidossa.

VIRKISTYSKÄYTÖN TAVOITE

- Virkistyskäytön tarpeet otetaan huomioon etenkin niillä kohteilla, joissa virkistyskäyttö on aktiivista.
- Maisema-arvoja vaalitaan osana metsien käsittelyä ja huomioidaan Laukaan erityispiirteenä maisemaa vesistöille.
- Vesistöjen rantamaisemien hoito yhdistäen maisema ja monimuotoisuus.
- Asukkaat pidetään tietoisina metsänhoidon toimenpiteistä aktiivisella viestinnällä.

TALOUDELLINEN TAVOITE

- Talousmetsien tuottotavoite sidotaan metsien kasvuun.
- Metsistä saadaan tuloja kunnalle kestävästi ja tasaisesti pitkällä tähtäimellä sekä energiaa ja raaka-aineita puupohjaisiin tuotteisiin.
- Metsät ovat osa kunnan toimintoja.
- Metsänhoitotyöt tehdään oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti.

METSÄLUONNON MONIMUOTOISUUDEN TAVOITE

- Turvataan ja vahvistetaan metsäluonnon monimuotoisuutta.
- Lisätään metsäisiä suojelualueita vähitellen maltillisesti (tavoitteena FSCn minimimäärä).
- Kartoitetaan ennallistamismahdollisuudet.

ILMASTOTAVOITE

- Metsät pidetään elinvoimaisina ja kasvukykyisinä.
- Metsien hiilinielut ja varastot tasapainossa pitkällä aikavälillä.
- Säilytetään maaperän hiilivarastot.

Maankäytön muutosalueiden hoidolle ei aseteta erikseen tavoitteita.

TALOUDELLINEN TAVOITE

- Talousmetsien tuottotavoite sidotaan metsien kasvuun.
- Metsistä saadaan tuloja kunnalle kestävästi ja tasaisesti pitkällä tähtäimellä sekä energiaa ja raaka-aineita puupohjaisiin tuotteisiin.
- Metsänhoitotyöt tehdään oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti.

YLEISET TOIMENPITEET

- Hakkuumäärät perustuvat ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan.

METSÄLUOKKAKOHTAISET TOIMENPITEET?

Talousmetsät

- Talousmetsiä hoidetaan monipuolisesti metsänhoidon suositusten mukaan huomioiden kunkin metsikön erityispiirteet. Talousmetsissä käytetään sekä tasaikäisen metsän kasvatuksen että jatkuvan kasvatuksen menetelmiä. Tasaikäisten metsien kiertoajat ovat vaihtelevia.
- Keskimääräinen vuotuinen hakkuumäärä ei ylitä pitkällä tähtäimellä talousmetsien vuotuista kasvua.
- Vuotuinen metsänhoitobudjetti on riittävä oikea-aikaisten metsänhoitotoimenpiteiden ja investointien toteuttamiseen.
- Talousmetsissä hyödynnetään talous- ja ilmastotoimena terveys- ja kasvatuslannoituksia, samalla parannetaan kasvua ja elinvoimaa.
- Metsätieverkoston kehitetään ja kunnostetaan säännöllisesti

Lähimetsät

- Alueiden metsien hoidolla ja käytöllä ei ole taloudellisia tuottotavoitteita.

Ulkoilu- ja virkistysmetsät

- Alueiden metsien hoidolla ja käytöllä ei ole taloudellisia tuottotavoitteita. Tuottoja syntyy jonkin verran muiden tavoitteiden saavuttamiseen liittyvistä hakkuutöistä.

Suojelualueet

- Alueiden metsien hoidolla ja käytöllä ei ole taloudellisia tuottotavoitteita.

- Päätäjäkyselyn vastaajista suurin osa kannatti jatkuvan kasvatuksen toteutuksen lisäämistä.
  - Tarkennukset kohteista ja perusteet jatkuvalla kasvatukselle
  - **Ehdotus: Metsäohjelmassa määritellään, missä metsäluokissa jatkuvaa kasvatusta suositetaan**
    - Peitteistä käsittelyä ensisijaisesti lähi- ja ulkoilu- ja virkistysmetsissä.
- Metsän uudistushakkuiden rajoitteet:
  - **Ehdotus: kirjataan metsäohjelmaan, miten eri uudistamistapoja käytetään metsäluokissa**
    - Peitteistä käsittelyä ensisijaisesti lähi- ja ulkoilu- ja virkistysmetsissä.
- Metsätuhoihin varautuminen koettiin tärkeänä
  - **Ehdotus: Kuvataan toimenpiteet eri metsäluokissa, lisätään sekapuustoisuutta kaikissa hoitoluokissa.**
    - Kuusikoiden kirjanpainajatuhoriskiin kirjataan toimintaohjeet.
- Metsänhoidon budjetoinnin raamit
  - **Ehdotus:**
    - **Hakkuutulojen suhde metsien kasvuun kirjataan ohjelmaan, talousmetsien osalta.**
    - **Metsänhoitotyöt tehdään oikea-aikaisesti, jolloin vuotuiset budjetit laaditaan sen mukaisesti.**

VIRKISTYSKÄYTÖN TAVOITE

- Virkistyskäytön tarpeet otetaan huomioon etenkin niillä kohteilla, joissa virkistyskäyttö on aktiivista.
- Maisema-arvoja vaalitaan osana metsien käsittelyä.
- Vesistöjen rantamaisemien hoito ja hoitamattomuus otetaan huomioon niin maiseman kuin monimuotoisuuden kannalta.
- Asukkaat pidetään tietoisina metsänhoidon toimenpiteistä aktiivisin keinoin.

YLEISET TOIMENPITEET

- Maisemanhoito: Vilkaassa virkistyskäytössä olevien metsien hoidossa yhtenä lähtökohtana on miellyttävä maisema ja metsässä liikkumisen mahdollistaminen.
- Maankäytön suunnittelussa otetaan huomioon ulkoilureittien ja -alueiden yhtenäisyys ja toimivuus.
- Polut, ulkoilureitit ja muut rakenteet otetaan huomioon metsien käsittelyssä.
- Metsäsuunnitelman kuviotiedoissa mainitaan polut yms. rakenteet

METSÄLUOKKAKOHTAISET TOIMENPITEET

Talousmetsät

- Talousmetsissä kulkevat ja aktiivisessa käytössä olevat merkityt reitit pidetään kulkukelpoisina hakkuiden ja hoitotoimenpiteiden jälkeen.
- Metsätiestöt palvelevat kaikkia metsien käyttäjiä, kuten metsästäjiä, marjastajia, sienestäjiä ja retkeilijöitä.

Ulkoilu- ja virkistysmetsät

- Alueiden metsänhoito perustuu peitteelliseen metsänkasvatukseen, jossa päämenetelmänä ovat harvennushakkuut, kevyet poimintahakkuut sekä mahdolliset pienpuuston hoidot. Hoidon tavoitteena on turvata ja vahvistaa virkistysarvoja ja metsäluonnon monimuotoisuutta.
- Alueiden metsänhoidon toimenpiteistä tiedotetaan asukkaita aktiivisesti, esimerkiksi postitiedottein.
- Virkistyskäyttöä vaarantavat riskipuut poistetaan hyvissä ajoin, säilyttäen ne lahoppuina.
- Lahopuut säilytetään ja mahdollistetaan niiden muodostuminen.

Lähimetsät

- Lähimetsien metsänhoito perustuu pääasiassa peitteelliseen metsänkasvatukseen. Hoidon tavoitteena on turvata ja vahvistaa virkistysarvoja ja metsäluonnon monimuotoisuutta.
- Lähimetsien metsänhoidon toimenpiteistä tiedotetaan asukkaita aktiivisesti, esimerkiksi postitiedottein.
- Virkistyskäyttöä vaarantavat riskipuut poistetaan hyvissä ajoin, säilyttäen ne lahoppuina.
- Lahopuut säilytetään ja mahdollistetaan niiden muodostuminen.

Suojelualueet

- Luonnonhoidon toimenpiteillä parannetaan arvokkaiden elinympäristöjen tilaa.
- Ennallistamiskohteiden selvitys.

Maisemaa koskevat linjaukset:

- Kyselyjen perusteella maiseman vaaliminen on asukkaille tärkeää
- Rantavyöhykkeet säilytetään puustoisena, mutta sopivissa kohdissa voidaan tehdä pienemmän puuston raivausta. Pusikoituneita alueita tarvitaan esimerkiksi lintujen suojaksi, joten raivaukset harkiten ja pieniltä osin ranta-alueille.
- Metsäluokat otetaan huomioon hoidon suunnittelussa
- Kohdekohtainen suunnittelu ennen toimenpiteitä, kuviokohtaiset ohjeet, pienipiirteisiä toimia.
- Vesiensuojelunäkökulma mukaan
- **Ehdotus: rantavyöhykkeille oma toimintaohje – kirjaus metsäohjelmaan**
  - FSC-sertifiointi voisi olla tässä pohjalla, muiden ohjeiden ja suositusten lisäksi

METSÄLUONNON MONIMUOTOISUUDEN TAVOITE

- Turvataan ja vahvistetaan metsäluonnon monimuotoisuutta.
- Lisätään metsäisiä suojelualueita maltillisesti pitkällä aikavälillä.

YLEISET TOIMENPITEET

- Uusia suojelualueita perustetaan alueille, joille kohdistuu erityisen arvokkaita luonto-, virkistys- tai maisema-arvoja.
- Lisätään aktiivisesti laho- ja lehtipuun määrää metsissä.
- Pidetään yllä ajantasaista paikkatietoa metsäluonnon monimuotoisuudelle arvokkaista kohteista ja lajistosta.
- Hyödynnetään luonnonhoidon keinoja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisessa ja vahvistamisessa.

METSÄLUOKKAKOHTAISET TOIMENPITEET

Talousmetsät

- Talousmetsien luonnonhoitoon panostetaan lisäämällä metsäluonnon monimuotoisuudelle arvokkaita rakennepiirteitä, kuten säästö- ja lahopuita.
- Sertifiointikriteerit.
- Vesistöjen rannoille riittävän leveitä suojakaistoja.
- Lisätään monimuotoisuutta, sekapuustoisuutta ja lehtipuuosuutta.

Lähimetsät

- Puuston kiertoajat ovat pidempiä lähimetsissä.
- Lähimetsien metsänhoito perustuu peitteelliseen metsänkasvatukseen.
- Lisätään sekapuustoisuutta, myös puulajeja, joita ei kasvateta puutavaraksi.

Ulkoilu- ja virkistysmetsät

- Alueiden metsänhoito perustuu peitteelliseen metsänkasvatukseen, jossa päämenetelmänä ovat harvennushakkuut, poimintahakkuut sekä mahdolliset pienpuuston hoidot. Hoidon tavoitteena on turvata ja vahvistaa metsäluonnon monimuotoisuutta ja virkistysarvoja.

Suojelualueet

- Luonnonhoidon toimenpiteillä parannetaan luontoarvoja

Luonnon monimuotoisuutta koskevat linjaukset:

- Kyselyiden tulosten perusteella metsien suojelun lisäämistä kannatti vähemmistö vastaajista. Laukaan kunnan metsien suojelupinta-ala on kuitenkin varsin pieni, esimerkiksi metsäsertifioinnissa (FSC) vaatimus on 5 % metsänomistajan omistamista metsistä → Suojelupinta-alan lisäys pitkällä aikavälillä, koostuen esim. pienimmistä yksittäisistä kohteista
  - **Ehdotus: suojelupinta-alaa kasvatetaan vähitellen suunnitelmallisesti.**
- Lahopuun määrän lisäys eri metsäluokissa
  - **Ehdotus: jokaisessa metsäluokissa kuvataan keinot lahopuun lisäämiseen ja sen määrän seurantaan**
- Ennallistamismahdollisuuksien selvittäminen
  - **Ehdotus: kirjaus selvityksestä metsäohjelmaan**

ILMASTOTAVOITE

- Metsät pidetään elinvoimaisina ja kasvukykyisinä.
- Metsien hiilinielut ja varastot tasapainossa pitkällä aikavälillä ja säilytetään maaperän hiilivarastot.

YLEISET TOIMENPITEET

- Metsien puusto pidetään monipuolisena (ikäjakauma/puulajit). Metsien kyky sopeutua muuttuviin kasvuolosuhteisiin sekä metsien sietokykyä erilaisiin häiriöihin parantuu.
- Metsätuhoille alttiit kohteet tunnistetaan metsävaratiedoista ja maastotyön yhteydessä.
- Metsätuhoriskeihin varaudutaan ja reagoidaan nopeasti, jos riski konkretisoituu.

METSÄLUOKKAKOHTAISET TOIMENPITEET

Talousmetsät

- Metsien rakennetta monipuolistetaan lisäämällä sekametsien osuutta, jotta metsillä olisi parempi kyky sopeutua muuttuvaan ilmastoon.
- Talousmetsien hiilinielua pidetään yllä ripeillä uudistamistöillä sekä oikea-aikaisilla taimikonhoidoilla, harvennuksilla ja uudistushakkuilla.
- Metsätuhoriskejä pienennetään pitkällä tähtäimellä valitsemalla kasvupaikoille sopivia puulajeja metsiä uudistettaessa.

Lähimetsät

- Metsien kerroksellisuutta lisätään pienaukko- ja poimintahakkuilla.

Ulkoilu- ja virkistysmetsät

- Alueita hoidetaan niiden luontaista uudistumisdynamiikkaa mukaillen pienaukko- ja poimintahakkuilla. Näin säilytetään metsän peitteisyys ja ylläpidetään hiilivarastoa maisema-arvot ja virkistyskäyttö turvaten sekä metsien rakennetta monipuolistaen.
- Metsätuhoriskiä pienennetään pitkällä aikavälillä kasvupaikoille sopivilla, luontaista uudistumista tukevilla puulajivalinnoilla.

Suojelualueet

- Metsien hiilivarastoa kasvatetaan lisäämällä suojelualueiden määrää.